

Obsah

Úvod / 11

I. Česká mariologie na počátku třetího tisíciletí / 19

II. Stručný nástin biblické mariologie / 29

II. 1. Nejzásadnější starozákonní předpoklady mariologie / 31

II. 2. Nárys tajemství Matky Páně v listu svatého Pavla
Galatanům / 34

II. 3. Zmínky o Marii v Markově evangeliu / 37

II. 4. Maria jako matka člověka Ježíše, Syna Davidova
a Mesiáše v Matoušově evangeliu / 43

II. 5. Lukášovo evangelium – zrod explicitní novozákonní
mariologie. Maria na počátku knihy Skutků / 52

II. 5. 1. Zvěstování – Lk 1,26–38 / 54

II. 5. 2. Scéna setkání s Alžbětou a Magnificat (Lk 1,39–56) / 60

II. 5. 3. Proroctví o meči (Lk 2,21–38) / 67

II. 5. 4. Nalezení Ježíše v Jeruzalémském chrámě
(Lk 2,41–50) / 69

II. 5. 5. Příbuzenství s Ježíšem (Lk 8,19–21; Lk 11,27–28) / 71

II. 5. 6. Epilog: Maria na počátku knihy Skutků (Sk 1,13–14) / 72

II. 6. Janovo evangelium – zřídlo mariánské mystiky / 73

II. 6. 1. Panenské početí v Jan 1,13? / 74

II. 6. 2. Svatba v Káni (Jan 2,1–12) / 76

II. 6. 3. Maria pod křížem (Jan 19,25–27) / 78

II. 7. Zjevení – Žena oděná sluncem (Zj 12,1–18). / 80

- III. Inspirace pro utváření mariologie
jako teologické disciplíny / 81
- III. 1. Otázky a výzvy / 81
- III. 2. „Lidskost“ Boha křesťanů a mariánský rozměr
jejich spirituality / 84
- III. 3. Zjevení konstitutivní a aktualizační / 87
- III. 4. Základní předpoklad teologického statutu mariologie / 90
- III. 5. Christologie nutně potřebuje mariologii jako doplnění / 92
- III. 6. Maria z Nazareta jako Matka Páně a jako ikona
první osoby Trojice / 95
- III. 7. Maria z Nazareta — věřící Žena a Učednice,
naše Sestra v následování Krista / 99
- III. 8. Podřazenost mariologie christologii není důvodem
podřazování ženského vydání Božího obrazu
jeho mužské verzi / 104
- III. 9. Maria jako přístupová cesta ke Kristu? / 107
- III. 10. Problematika mariánských obrazů a soch / 110
- III. 11. Trinitární teologická vypovídací hodnota
Mariina panenství před porodem a po porodu / 114
- III. 12. Trinitární základ Mariina univerzálního mateřství / 116
- III. 13. Mariina mateřská úloha při křtu / 117
- III. 14. Problematika Mariina prostřednictví v řádu milosti / 120
- III. 15. Paralelismus mezi Marií a první osobou Trojice
v hodině Kristova kříže / 123
- III. 16. Maria z Nazareta jako žena zápolící o svou víru
a jako Učednice / 125
- III. 17. Maria jako kvalitativně první vykoupená —
uchráněná poskvrná Adamovou vinou / 127
- III. 18. Oslavení celého lidství — nanebevzetí Matky Páně / 130
- III. 19. Poměr „Maria — Ježíš“ jako paradigma vztahu
„Boží lid — Boží slovo“ / 137
- III. 20. Další mariologická dogmata? / 139
- III. 21. Předkřesťanské inspirace mariánské úcty / 140
- III. 22. Dílčí závěr / 143

- IV. Staletý spor mezi vírou chudých a přesvědčením
vzdělaných čili spleť dějiny dogmatu
o neposkvrněném početí Matky Páně / 145
- IV. 1. Vyjasnění nauky o dědičné vině a neposkvrněné početí / 145
- IV. 2. Písmo a starší církevní otcové / 146
- IV. 3. Augustin z Hippo / 148
- IV. 4. Lateránská synoda (649) / 149
- IV. 5. Mariino „předočištění“ na křesťanském Východě
i Západě / 151
- IV. 6. Počátky svátku Mariina početí ve východních církvích / 151
- IV. 7. Šíření svátku Mariina početí na Západě / 153
- IV. 8. Diskuse prvních scholastiků / 155
- IV. 9. Vrcholná scholastika: Tomáš Akvinský / 158
- IV. 10. Imakulistické hnutí a Jan Duns Scotus / 160
- IV. 11. Spory mezi „makulisty“ a „imakulisty“ / 163
- IV. 12. Univerzitní přísahy na neposkvrněné početí / 164
- IV. 13. Postoje reformátorů / 165
- IV. 14. Tridentský koncil / 167
- IV. 15. Překážky bránící prohlášení dogmatu mizí (19. stol.) / 167
- IV. 16. Slavnostní prohlášení dogmatu
(Pius IX., 8. prosince 1854) / 170
- IV. 17. Dnešní situace / 173

Mariánský a petrovský princip církve / 177

Poznámky / 180

Resumé / 218

Výběr z použité literatury / 220

Rejstřík jmenný / 229

Rejstřík biblických odkazů / 232